

PEN NORWAY

Söyleşi:

PEN Norveç muhabiri **Seyhan Avşar**'a Adalet
Bakan Yardımcısı Gürlek'ten gözdağı

PEN Norveç muhabiri Seyhan Avşar'a Adalet Bakan Yardımcısı Gürlek'ten gözdağı

5 Ocak 2024 tarihinde kadın gazeteci ve PEN Norveç muhabiri Seyhan Avşar, X (Twitter) hesabından polis memurlarının kendisini gözaltına almak üzere kapısına geldiğini duyurdu. Takip eden günlerde Avşar'ın gözaltından serbest bırakıldığı ancak hakkında polis kontrolü ve yurt dışına çıkış yasağı adli kontrollerine karar verildiği bildirildi. Avşar hakkında ceza yargılamasına yol açacak bir iddianame yazılıp yazılmayacağı önümüzdeki günlerde belli olacak.

PEN Norveç olarak Seyhan'ın başına gelenleri duyar duymaz kendisiyle konuştuk. İşte Seyhan'ın söyledikleri:

5 Ocak 2024'de, evinin kapısına polisler geldiğinde neler olduğunu bizlerle paylaşabilir misin?

5 Ocak tarihinde Adalet Bakan Yardımcısı Akın Gürlek ile ilgili bir haber yaptım. Bu haber İstanbul'da tutuklu bulunan uyuşturucu baronu Urfi Çetinkaya'nın adamlarının Gürlek'e ulaşarak baronun tahliye edilmesi için girişimde bulduklarını konu alıyordu. Bu haberin ardından İstanbul Adliyesi'ndeki kamu görevlileri bana, Gürlek'in benim gözaltına alınmam konusunda baskı yaptığını aktardılar. Aynı gün akşam eve geldiğimde kapımda 4 tane polis memuru vardı. Gözaltına almaya geldiklerini düşündüm, çünkü saat geçti ve sayıca çoklardı.

Anladığımız kadarıyla ifadeye çağrıldın ancak gözaltına alınmadın. Bir tebligatla ifadeye çağrılabilirken kapına polislerin gelmiş olmasını nasıl açıklıyorsun? Sosyal medyada talimatın Adalet Bakanı Yardımcısı Gürlek tarafından verildiğini belirttin. Bu sonuca nasıl vardın?

Gözaltına alınmam konusunda Gürlek'in baskı kurduğunu öğrenmiştim. Kapıya gelen polisler de, „Kusura bakmayın bu saatte geldik. Emir büyük yerden“ dediler.

Bahsi geçen yargı mensubu daha önce sizi veya meslektaşlarınızdan herhangi birini resmi olarak şikayet etti mi?

Evet. Sayın Gürlek'in başka gazetecilerden de şikayetçi olduğunu ve meslektaşlarımıza açılan davalar olduğunu biliyorum. Gazeteciler Canan Coşkun ve Barış Pehlivan, o dönem ağır ceza hakimi olan Akın Gürlek'in yargılamasını yaptıkları bir dosyaya dair haberler yaptıkları için sanık oldular.

“Tüm meslektaşlarıma çağırımdır: Sadece beni değil, zorda, darda olan tek bir meslektaşımızı dahi yalnız bırakmamalıyız. Bu bizim boynumuzun borcu...”

Şuan karşı karşıya olduğunuz soruşturmanın Adalet Bakan yardımcısının şikayetinden ileri gelmesi sana nasıl hissettirdi? Ve şimdi nasıl hissediyorsun? Bu durum seni tedirgin etti mi? Mesleğinle ilgili yaklaşımını etkiledi mi?

Aslında tedirgin etmedi desem yalan olur. 2 yaşında bir çocuğum var. Karşımda duran kişi ise yargıya talimatla iş yaptıran bir bürokrat. Tutuklanırsam kızımın ne olacağını düşündüm. Ona kimin bakacağını, onsuz nasıl dayanabileceğimi düşünerek gerildim.

Kamuoyunda paylaşılanlardan anladığımıza göre daha önce bu aynı haberin ile ilgili erişim engeli kararı da alınmış. Peki somut suçlamalar nedir?

Yaptığım habere erişim engeli geldi. Hakkındaki suçlamalar, hakaret, iftira, dezanformasyon ve belgede sahtecilik... Ancak bu suçlamaların hiçbiri doğru değil.

İfade işlemleri sırasında nelerle karşılaştın?

İfade verdikten sonra 'gidebilir miyim' diye sordum. Ancak savcı gitmeme izin vermedi. Odadan çıkıp, 'bekle' dedi. Çıktığımda ise kapıda onlarca polis vardı. Hemen dış kapıda bekleyen meslektaşım Barış Terkoğlu'nu aradım. O da onların bulunduğu noktada polisler olduğunu ve bu durumun iyiye işaret olmadığını söyledi. İşin daha da kötü tarafı ben beklerken, başsavcı vekili geldi ve ifademi alan savcı ile görüştü. Ama görüşmenin içeriğini bilemiyorum.

Duyduğumuz kadarıyla hakkında adli kontrol kararı verildi. Yurtdışı çıkış yasağı özel yaşamını ve mesleki faaliyetlerini olumsuz etkileyecek mi?

Evet, hem haftada bir imza verme hem de yurtdışı çıkış yasağı talebiyle mahkemeye sevk edildim. Ancak hakimim karşısına çıkmadım. Savunmam alınmadı. Hakim beni görmeden dosya üzerinden bu adli kontrol kararlarını verdi. Gitmem gereken yerler ve paneller vardı. Açıkçası bu yasak beni çok üzdü. Mesleğimi yapmamın önüne konulan büyük bir engel. Norveç'e gelip sizleri görebilmeyi de çok isterdim.

Bundan sonra hukuki süreç nasıl ilerleyecek?

Hakkımdaki soruşturma sürecinin tamamlanmasını bekliyorum. Daha sonra yargılamam başlayacak. Kararın ne olacağını ise ülkedeki siyasi süreç belirleyecek. Haberini yaptığım Gürlek, Bakan olursa ceza almam ve tutuklanmam an meselesi. Açıkçası bu dosyadan takipsizlik kararı verilmesini beklemiyorum. Muhtemelen iddianame düzenlenecek.

Neden gazetecilik yapıyorsunuz? Ne kadar süredir yargı odaklı gazetecilik faaliyeti yürütüyorsunuz? Sizin için ifade özgürlüğü ne anlama geliyor?

Ben çocukluğumdan beri gazeteci olmak istiyordum. Gerçeğe ulaşmak, halkın hakkını savunmak, kamu yararı adına bir şeyler yapmak, en önemlisi insana dokunmak bu hayatta en çok yapmak istediğim şeydi. O yüzden bu mesleği yapıyorum. İfade özgürlüğü kişinin doğru ya da yanlış aklından geçenleri çekinmeden özgürce ifade edebilmesi demek. Bu düşünceler hoşumuza gitmeyebilir, yanlış gelebilir ancak saygı duymak önemli.

Av. Ş. Ceren Uysal tarafından Bakan Yardımcısı Gürlek'in kadın gazetecileri hedef göstermesi üzerine kaleme aldığı Aralık 2023 tarihli PEN Norveç makalesinden alıntıdır. Burada hedef Canan Coşkun: Bakan Yardımcısı Gürlek'in kadın gazetecileri, bu kez de Canan Coşkun'u hedef göstermesi üzerine yazdığı makededen alıntıdır Coşkun'un aylarca yargılanmasına yol açan bu soruşturma, ilgili tarihte hakimlik görevi süren şuan ise Adalet Bakanı Yardımcısı ve Hakim ve Savcılar Kurulu (HSK) doğal üyesi olan Akın Gürlek'in şikayeti ile başladı ve 12 Nisan 2022'de Coşkun hakkında iddianame düzenlendi. Coşkun'a daha önce 2 yıl 3 ay hapis cezası veren de aynı hakimdi. Coşkun bu yargılamada sonunda beraat etse de benzer şikayetlerle bu aynı suçtan yargılanan ne ilk gazeteci ne de son gazeteci oldu. (...)

Bir gazeteci açısından aynı suçtan defalarca yargılanmanın çok yıpratıcı etkileri olabileceğini öngörmek güç değil. Coşkun'a bu yargılamaların üzerinde bıraktığı etkiyi sorduğumuzda;

Coşkun kendisini uzun zamandır bir yargılama sarmalı içinde hissettiğini belirtti: "Biri bitiyor diğeri başlıyor. Son zamanlarda hedef gösterme davaları o kadar çoğaldı ki meslektaşlarımızla birbirimize beraat kararlarını ve gerekçeli kararları yolluyoruz. Buna rağmen savcılar cezalandırma istemeye devam ediyor. Geçtiğimiz günlerde gazeteci Ayça Söylemez, eski yargıç Akın Gürlek'in hakkımda verdiği ceza üzerine yazdığı için yargılanmaya başladı. Gürlek'in şikayet ettiği bütün gazeteciler şimdiye kadar hep beraat etti. Söylemez, bununla ilgili bütün kararları mahkemeye sundu, ancak savcı yine de ceza istedi." ([PEN-Norway -Gazeteciler-CU-TR.pdf \(norskpen.no\)](#))

Avukat Ş. Ceren Uysal Aralık 2023 tarihli 'Türkiye'de gazeteciler hedef göstermekle yargılanıyor' makalesinde şöyle yazıyor:

Örnekler artırılabilir, ancak burada verilen sınırlı sayıdaki örnek dahi Türkiye'de gazetecilerin belirli konularda yazmalarının, olguya dayalı bilgileri kamuoyu ile paylaşmalarının istenmediğini ve aslen yargılamalarla amaçlananın da bu bilgilerin kapalı kapılar ardında tutulması olduğunu ortaya koymakta.

Türkiye'deki ceza mevzuatı gazeteciler yönünden adeta bir mayın tarlasını andırıyor. Gazeteciler üzerindeki yargı tehdidi elbette toplumsal yaşamın bütününe etkiliyor. Zira gazetecilik mesleği doğrudan halkın haber alma hakkıyla ilişkili olduğundan esasında bu alandaki baskı ve yargısal taciz geniş kesimler üzerinde sonuç doğuruyor. Bu makalede incelenen örneklerin büyük çoğunluğunda gerek Anayasa gerekse Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi kapsamında korunan ifadenin cezalandırılmasını isteyenlerin hakim ya da savcılar olması ise ayrıca bir endişe kaynağı. Zira Türkiye uygulamasında sıklıkla gözardı edilse de uluslararası meslek ilke kuralları gereği her iki meslek grubu mensuplarının görevleri arasında insan haklarının korunması da yer alıyor. ([PEN-Norway -Gazeteciler-CU-TR.pdf](#) ([norskpen.no](#)))

Dünya genelinde farklı ülkelerde çalışan meslektaşlarınıza nasıl bir mesaj iletmek istersiniz? Onlardan, sizinle daha güçlü bir dayanışma içerisinde olmaları ve sizi somut olarak desteklemeleri yönünde bir talebiniz var mı?

Özellikle Orta Doğu toplumlarında gazetecilerin kalemleri çok daha çabuk kırılmaya çalışılıyor. İşini hakkıyla yapan gazetecilere bedel ödetilmek isteniyor. Bizler bu zorlukları direnerek ve birbirimizle dayanışarak aşacağız. Tek çaremiz dayanışma, ses çıkarma ve biat etmeme...

Tüm meslektaşlarıma çağrımdır. Sadece beni değil, zorda, darda olan tek bir meslektaşımızı dahi yalnız bırakmamalıyız. Bu bizim boynumuzun borcu...

Seyhan Avşar'ın işini yaptığı için hukuki tacize uğradığı ilk örnek bu değil. 2021 yılında PEN Norveç, Avşar'ın Mart 2019'da yaptığı iki haber nedeniyle kamu görevlilerini aşağıladığı iddiası ile aleyhine düzenlenen iddianame üzerine bir rapor yayımlamıştı. İlgili rapor buradan okunabilir: [Microsoft Word - PEN-Norway-Turkey-Indictment-Project_Avşar_30-sept-2021_TR.docx](#) ([norskpen.no](#))

PEN Norveç ayrıca yaptığı bir başka haber akabinde ölüm tehditleri ile karşı karşıya kaldığı 2022 yılında da kendisi ile bir röportaj gerçekleştirmişti. Röportajı okumak için: [Seyhan Avşar INTERVIEW designed TURKISH\[5\]](#) ([norskpen.no](#))